

Tenkes Borvidékfejlesztő és Szolgáltató Nonprofit Kft.
7800 Siklós, Felszabadulás u. 80.

Újabb veszélyes, idegen baktérium gyors elterjedése várható Európa egész területén

A nagyon sok gazdasági és dísznövényt egyaránt fertőzni képes **Xylella fastidiosa** nevű baktérium (nincs magyar neve még) a faszöveti edénynyalábokban gyorsan terjeszkedik, a fatestben a víz és a tápanyag áramlás a fertőzése következtében megszakad, a növény életműködése gátlódik.

A fertőzés jellegzetes tünetei: a levélszél perzselődése, a levek sárgulása és hervadása, a hajtások és ágak száradása, elhalása, majd a növény (fa) pusztulása.

A baktérium jelenleg az egyik legsúlyosabb károsító, amely az EU közös növényegészségügyi szabályozása alapján **karantén** listán szerepel.

A baktériumfaj az amerikai kontinensen őshonos, onnan hurcolták be Tajvan szigetére, azóta rohamosan terjed. Európában először 2013-ban találták meg a dél-olaszországi Puglia tartományban, 2015-ben Korzikán és Dél- Franciaországban, egy évvel később már Németországban is azonosították. 2017. májusában a spanyolországi Baleár-szigeteken (Mallorca, Ibiza, Menorca) cseresznye, pacsirtafű és szőlő növényeken mutatták ki a kórokozó „fastidiosa” alfaját.

A kórokozó elleni fellépést nehezíti, hogy nem egy egységes fajról, hanem annak négy alfajáról van szó. A kórokozó baktérium fajnak ugyanis összesen több száz gazdanövénye van, amelyek különböző mértékben vagy egyáltalán nem fogékonyak az egyes alfajokra, azaz nem minden alfaj fertőz meg minden növényt. Ugyanakkor ebből eredően sok növény tünetmentes hordozója a rendkívül veszélyes kórokozónak.

Németországban a cseh határ közelében (2016) egy leander növényből vett mintából a „fastidiosa” alfajt határozták meg, amely többek között a szőlőnövények pusztulásához vezető száradást, a Pierce-betegséget okozza.

A *Xylella* melegigényes baktérium, és a mostanában egyre gyakoribbá váló hosszú, forró nyarak a tartós, száraz időszakokkal növelik a kockázatot. A globális felmelegedéssel egyre növekvő szerepe lehet a baktérium terjedésének és károsításának a térségünkben.

A másik legnagyobb problémát a kórokozó terjedésében a tünetmentesen fertőzött növények behozatala jelenti. Ezért mindent meg kell tenni a bekerülés behurcolása érdekében.

A baktériumot szinte kizárólag a kabócák terjesztik, így az ellenük való védekezés alapvető fontosságú (a száraz, meleg idő kedvez a kabócák tömeges elszaporodásnak). Magyarországon - és a környező országok szinte mindegyikében - mind az öt kabócafaj elterjedt, ami a kórokozót képes terjeszteni.

Tenkes Borvidékfejlesztő és Szolgáltató Nonprofit Kft.
7800 Siklós, Felszabadulás u. 80.

Ezek a baktériumtörzsek több súlyos növénybetegséget is okoznak: a barack betegség (PPD), szilva levél forrázás, és a szőlő Pierce-kór (PD) a szőlő, citrus tarka klorózis (CVC), és a levél megperzselődést és a növény károsodását (pusztulását) a mandula, cseresznye, olajfa növényekről már Európában több helyen is észlelték. Amerikában a kávé, a szil, a tölgy, a körte, a platán, a juhar, a páfrányfenyő növényfajokon is kimutatták a károsítását. Európában a leander, a rozsmaring, a levendula, a mirtusz dísznövényeken mutatták már ki.

A szőlő levelén az alábbi jellegzetes tünetek észlelhetők a baktérium fertőzését követően:

A betegség tünetei leanderen:

**Tenkes Borvidékfejlesztő és Szolgáltató Nonprofit Kft.
7800 Siklós, Felszabadulás u. 80.**

A betegség behurcolásnak és szétterjedésének megakadályozása érdekében minden állampolgárnak értesítenie kell a növény-egészségügyért felelős hatóságot, ha tudomást szerez arról vagy akár csak gyanítja a *Xylella fastidiosa* jelenlétét. Ilyen kötelezettség előírása először fordult elő a süszéghegyzeti határozatok történetében!!!

A fertőzött növényeket kell eltávolítani és megsemmisíteni, hanem a fertőzöttől számított 100 méteres körzetben minden gazdanövényt, függetlenül attól, hogy azok egészségesek-e vagy sem.

További szakmai információ kérhető a szarkat@t-online.hu elektronikus levélcímen, vagy a 30/216-45-61 mobil telefonszámon 17,00 és 19,00 között.

Siklós, 2017. július 31.

Szarka Tibor György
okl. agrárkémikus agrármérnök